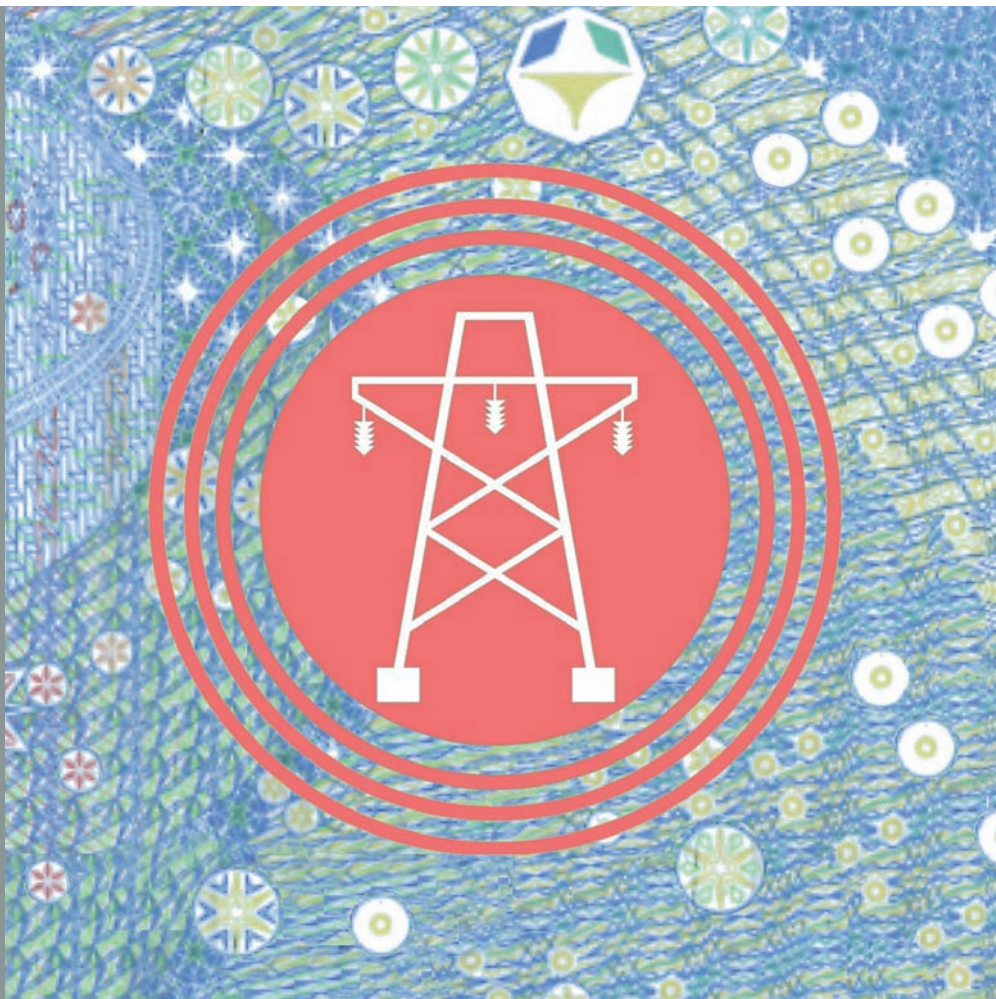

Endringer i forskrift 11 mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer - Utkoblbart forbruk

*Oppsummering av høringsuttalelser og
forskriftstekst*

9
2009

D
O
K
U
M
E
N
T

Endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer - Utkoblbart forbruk

Oppsummering av høringsuttalelser og
forskriftstekst

Dokument 9/2009

Endringer i del V. Tariffer i forskrift 11. mars 1999 nr 302

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat
Redaktør: Torfinn Jonassen
Forfattere: Hans George Dahl, Edna Grepperud, Jørund Krogsrud

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 20
Forsidefoto:
ISSN: 1501-2840

Emneord: Utkoblbart forbruk

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Juni 2009

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
1.1 Om høringsprosessen	5
1.2 Oppbygging av dokumentet	5
2 Høringsforslagene	6
2.1 Foreslåtte endringer av kapittel 15 om utkoblbart forbruk	6
2.2 Foreslått oppheving av kapittel 15 om utkoblbart forbruk	7
2.3 Høringsuttalelser	8
2.4 NVEs kommentarer	9
2.5 Vedtatt endringsforslag og forandringer fra det opprinnelige forslaget	10
2.6 Ikrafttredelse av forskriftsendringen	10
3 Bestemmelser vedtatt endret i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer	12

Forord

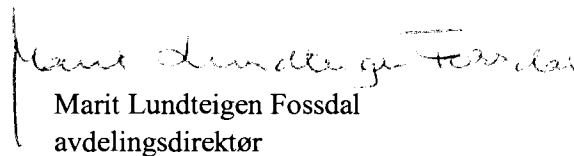
Norges vassdrags- og energidirektorat har 5. juni 2009 vedtatt å oppheve **kapittel 15. Praktisk utforming av tariffer for utkoblbart forbruk** i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Oppheving av § 15-2 trer i kraft 1. juli 2009, mens oppheving av øvrige bestemmelser i kapittel 15 trer i kraft 1. juli 2012.

Det vises til NVEs dokument 13/2008 vedrørende bakgrunnen for de vedtatte endringene. Endringsforslaget har vært på høring i perioden 28. oktober 2009 til 1. februar 2009. Det har også blitt avholdt møter med aktuelle aktører innen elektrisitetsforsyningen. NVE ønsker å rette en takk til alle som har bidratt med innspill og kommentarer til forskriftsarbeidet.

Oslo, juni 2009

Agnar Aas
vassdrags- og
energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Om høringsprosessen

Norges vassdrags- og energidirektorat la 28. oktober 2008 ut på høring forslag til endringer i kontrollforskriftens kapittel 15 om utkoblbart forbruk. Det ble lagt ut to ulike forslag på endringer av kontrollforskriften om utkoblbart forbruk.

Høringsfristen var 1. februar 2009.

Endringsforslagene ble sendt til om lag 200 høringsinstanser og det har kommet inn om lag 60 høringsuttalelser.

1.2 Oppbygging av dokumentet

I dette dokumentet presenteres vedtatte endringer av kontrollforskriftens bestemmelse om utkoblbart forbruk, og hovedtrekkene i høringsuttalelsene oppsummeres. Det er ikke gjort forsøk på å nevne alle de merknader som er kommet inn fra høringsinstansene, derimot presenteres de argumenter som har vært fremtredende og relevante.

I kapittel 2 gjengis endringsforslagene som ble lagt ut på høring i oktober 2008. Videre blir høringsinstansenes uttalelser oppsummert og NVEs kommentarer til uttalelsene blir presentert. Til slutt konkluderes det om hvilket av endringsforslagene NVE står fast ved. I de tilfeller det vedtas endringer som avviker fra forslagene i høringsdokumentet angis disse.

I kapittel 3 presenteres de vedtatte endringene i forskriften.

2 Høringsforslagene

NVE sendte oktober 2008 ut på høring forslag til endringer i kontrollforskriften om utkoblbart forbruk. Bakgrunnen for endringsforslagene var brev fra OED av 17. april 2008 der NVE ble bedt om å starte prosessen med å oppheve påbudet om redusert nettleie for utkoblbart forbruk. Det ble sendt ut to ulike forslag på endringer av kontrollforskriften om utkoblbart forbruk.

I det ene forslaget ble det foreslått å oppheve kapittel 15 om utkoblbart forbruk fra forskriften. Selv om kapittel 15 i kontrollforskriften skulle bli opphevet kunne nettselskapene etter NVEs vurdering tilby kunder med utkoblbart forbruk reduserte tariffer dersom de var objektive og kontrollerbare, basert på relevante nettforhold og ikke var diskriminerende.

Det andre forslaget som ble sendt på høring var et forslag der kontrollforskriftens kapittel 15 om utkoblbart forbruk ikke ble opphevet, men endret. Hjemmelen for å kunne tilby tariffer for utkoblbart forbruk ved en endring var ikke forskjellig fra om kapittel 15 i kontrollforskriften ble opphevet. Ved at ordningen om utkoblbart forbruk ble endret istedenfor at den ble opphevet kunne myndighetene etter NVEs vurdering lettere kontrollere og følge opp nettselskapenes utforming og bruk av tariffer for utkoblbart forbruk.

2.1 Foreslåtte endringer av kapittel 15 om utkoblbart forbruk

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat xx juni 2009 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6.

I.

I forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

§ 15-1 skal lyde:

Formålet med utkoblbart forbruk er å kunne avlaste nettet ved at nettselskapet kan koble ut dette forbruket som følge av akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet, at utkoblbart forbruk kan bidra til en samfunnsøkonomisk effektiv utnyttelse av *overføringskapasiteten*.

§ 15-2 skal lyde:

Når det eksisterer relevante nettforhold som tilsier et behov for utkoblbart forbruk, kan nettselskapene tilby tariffer for utkoblbart forbruk til relevante kunder.

§ 15-3 første ledd skal lyde:

Alt utkoblbart forbruk skal ha installert timeregistrerende utstyr. *Nettselskapet kan kreve at utstyr for fjernutkobling installeres.*

§ 15-6 oppheves.

Ny § 15-6 skal lyde:

§ 15-6. Sanksjoner

I avtale om utkoblbart forbruk, skal nettselskapene fastsette et gebyr for de tilfeller der kunden ikke gjennomfører en utkoblingsordre.

Gjeldende § 15-8 blir ny § 15-7.

II.

Forskriften trer i kraft 01.07.2009.

2.2 Foreslått oppheving av kapittel 15 om utkoblbart forbruk

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat xx. juni 2009 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6.

I.

I forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

Kapittel 15 oppheves.

II.

Forskriften trer i kraft 01.07.2009.

2.3 Høringsuttalelser

Fra høringsuttalelsene fremkommer det at det eksisterer til dels store ulikheter i oppfatningen rundt utkoblbart forbruk. NVE har mottatt høringsuttalelser fra nettselskap, interesseorganisasjoner, bedrifter og privatpersoner.

Flertallet av de innkomne høringsuttalelsene er generelt positive til en endring av forskriften om utkoblbart forbruk. Spesielt er høringsuttalelsene positive til forslaget om at ordningen endres til en frivillig ordning. Noen nettselskap er også positive til endringsforslag som endrer forskriften i tråd med gjeldende forvaltningspraksis om at utkoblbart forbruk kan avregnes ved bruk av effektledd.

Enkelte av høringsuttalelsene er mer kritiske til endringsforslagene. Motstanden mot endringsforslagene eksisterer både blant nettselskap, interesseorganisasjoner og kunder som i dag har tariff for utkoblbart forbruk. Statnett skriver blant annet at utkoblbart forbruk er et viktig virkemiddel for å håndtere anstrengte driftssituasjoner i kraftsystemet, og de vurderer det som lite sannsynlig å videreføre en tariff for utkoblbart forbruk hvis forskriften endres (uavhengig av alternativ).

Det er et flertall for at forskriftsteksten om utkoblbart forbruk endres og ikke oppheves. Det blir pekt på at en endring i motsetning til en oppheving vil føre til mest mulig like vilkår nettselskapene i mellom når det gjelder krav til måle- og kommunikasjonsutstyr, tariffing, sanksjoner m.m.

Det er videre uttrykt at en presisering av relevante nettforhold er nødvendig. Enkelte mener at relevante nettforhold kun bør være ved akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet, mens flere nettselskap og EBL mener at behovet for utkoblbart forbruk ved revisjoner og vedlikehold bør være et relevant nettforhold ved identifisering av behovet for å tilby tariff for utkoblbart forbruk. Tilbakemeldingene fra ulike nettselskap er også at nettbildet ikke er statisk og at over tid vil behovene i ulike deler av nettet endre seg. Deler av nettet som i dag har god kapasitet kan over tid få anstrengt kapasitet, og det er ikke gitt at det er mulig å fremskaffe fleksibelt/utkoblbart forbruk når behovet oppstår.

Ett nettselskap skriver at de vil være tilbakeholdne med å innføre relevante områder for utkoblbart forbruk. Å etablere ulike tariffnivåer på forbruk i distribusjonsnettet innenfor samme konsesjonsområde vil være uheldig. Nettselskapet skriver i sin høringsuttalelse at en slik tariffstruktur i verste fall kan trekke nye kunder inn i et område med dårlig nettkapasitet.

Et stort flertall av høringsuttalelsene mener at forslagene vil medføre økt bruk av fossilt brensel til oppvarming. Enkelt høringsuttalelser viser til at det finnes flere områder i Norge med et begrenset potensial for fjernvarme, og at en i disse områdene kan risikere å få en overgang til olje. I slike områder bør det derfor åpnes for en mulighet til å beholde dagens ordning for utkoblbart forbruk. Det er også kommet inn forslag om at ordningen med utkoblbart forbruk alternativt kan videreføres til kunder med fornybar energireserve.

I følge flere innkomne høringsuttalelser har flere kunder som en følge av forskriftsendringen i 2006 investert i nytt utstyr for å kunne møte kravene for timeregistrering og momentanutkobling. Flere høringsuttalelser påpeker at en endring av ordningen for utkoblbart forbruk rett i etterkant av til dels store investeringer hos kunder og nettselskap gjør at investeringene som ble gjennomført som en følge av forskriftsendringen i 2006 blir ulønnsomme.

2.4 NVEs kommentarer

At utkoblbart forbruk er et kostnadseffektivt virkemiddel for nettselskapene ved revisjoner og vedlikehold er etter NVEs vurdering ikke et relevant nettforhold ved identifiseringen av et behov for utkoblbart forbruk. Med relevante nettforhold menes akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet.

NVE ser imidlertid utfordringene ved at nettet er av dynamisk karakter og at det tar tid å bygge opp en tilstrekkelig portefølje for utkoblbart forbruk for at ordningen skal fungere etter hensikten. Etter NVEs vurdering bør det derfor ikke stilles krav til å definere ulike områder som har behov for utkoblbart forbruk innenfor samme konsesjonsområde.

Siden ordningen for utkoblbart forbruk ved en eventuell endring av forskriften fremdeles vil være et virkemiddel for å håndtere anstrengte driftssituasjoner i nettet, ser ikke NVE at valg av type alternativ energibærer skal ha betydning for om en kunde kan bli tilbudt utkoblbart forbruk eller ikke. Type energibærer er ikke et relevant nettforhold, og en eventuell forskriftstekst bør være nøytral ovenfor ulike energibærere.

Tarifforskriftene pålegger nettselskapene å melde inn sitt volum av utkoblbart forbruk til overliggende nett, noe som betyr at alt utkoblbart forbruk i Norge gjøres tilgjengelig for Statnett som systemansvarlig. Utkoblbart forbruk slikt regelverket er i dag er da et direkte og administrativt styrt tiltak som for systemansvarlig vurderes som et kostnadseffektivt virkemiddel. Ved en anstrengt kapasitetssituasjon kan systemansvarlig beordre en viss andel av det utkoblbare forbruket ut i den berørte regionen. Ettersom Statnett ser det som lite aktuelt å videreføre en tariff for utkoblbart forbruk, vil etter NVEs vurdering begge forslagene medføre en betydelig reduksjon av utkoblbart forbruk. Det er få underliggende nettselskap som gjennom sine høringsuttalelser har rapportert at de har behov for utkoblbart forbruk på grunn av kapasitetsproblemer i eget nett. Dette er også NVEs inntrykk gjennom en spørreundersøkelse gjennomført våren 2007.

Etter NVEs vurdering vil det være mest hensiktsmessig å oppheve kontrollforskriftens kapittel 15 om utkoblbart forbruk. På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser vil det etter NVEs vurdering ikke være behov for å forskriftsfeste krav til måle- og kommunikasjonsutstyr, utkoblingskategorier, sanksjoner, anmelding, prøveutkobling m.m. Til grunn for denne vurderingen ligger blant annet at:

- Statnett skriver i sin høringsuttalelse at de både ved en endring og en oppheving av kontrollforskriftens kapittel 15 ikke lenger vil betrakte utkoblbart forbruk som et virkemiddel for å håndtere anstrengte situasjoner i kraftsystemet. Siden det er Statnett som hovedsakelig har behov for utkoblbart forbruk vil det etter NVEs vurdering ikke være behov for å sette krav til at underliggende nett rapporterer sitt utkoblbare forbruk til overliggende nett.
- Behovet for å begrense antall utkoblingskategorier vil også som en følge av Statnetts høringsuttalelse begrenses. I gjeldende forskriftstekst er begrensningen i antall utkoblingskriterier blant annet begrunnet i behovet for å øke tilgjengeligheten av utkoblbart forbruk til overliggende nett. Siden Statnett ikke lenger vil betrakte utkoblbart forbruk som et virkemiddel for å håndtere anstrengte situasjoner i kraftsystemet, reduseres etter NVEs vurdering behovet for å begrense antall utkoblingskategorier i en egen forskriftstekst.
- Behovet for å fastsette krav til måle- og kommunikasjonsutstyr, sanksjoner, prøveutkobling m.m. reduseres som en følge av Statnetts høringsuttalelse. Hensikten med å fastsette slike krav i en eventuell ny forskriftstekst er blant annet begrunnet i behovet for å sikre at nettselskap som ut fra forhold i overliggende nett tilbyr tariffen for utkoblbart forbruk, har en effektiv og operasjonell ordning som gjøres tilgjengelig for overliggende nett. Behovet for å fastsette

denne type krav vil reduseres når Statnett ikke lenger ønsker å videreføre tariffen for utkoblbart forbruk. Underliggende nettselskap vil da ikke tilby tariffen for utkoblbart forbruk som en følge av at Statnett ser behovet for utkoblbart forbruk i underliggende nett. Nettselskap som ut fra kapasitetsproblemer i eget nett viderefører tariffen for utkoblbart forbruk vil selv ha insentiver til å administrere ordningen på en måte som gjør den effektiv og operativ, det være seg gjennom krav til varslingstid, utkoblingstid, sanksjoner, prøveutkobling, måle- og kommunikasjonsutstyr m.m. Ved en oppheving av forskriftsteksten er nettselskap også pliktig til en hver tid å ha en tariffingspraksis av utkoblbart forbruk som er i tråd med tariffprinsippene i kontrollforskriftens kapittel 13. I tillegg vil det i tråd med ordlyden NVEs dokument 13/2008 være en grunnleggende forutsetning for å kunne tilby tariffen for utkoblbart forbruk at det foreligger en reell mulighet for utkobling.

Ordningen med utkoblbart forbruk ble sist endret med virkning fra 1. januar 2006. Endringene medførte blant annet at alt utkoblbart forbruk skulle ha timeregistrerende utstyr og at nettselskapet kunne kreve at utstyr for fjernutkobling ble installert for kjeler med ytelse over 25 kW. Kostnadene til nødvendig utstyr for timemåling og fjernutkobling hos kunde kunne bli belastet kunden. Endringen av forskriften i 2006 medførte at enkeltkunder har hatt økte kostnader ved å være tilknyttet ordningen. Det gjør at det er behov for en overgangsordning før opphevingen av kontrollforskriftens kapittel 15 om utkoblbart forbruk trer i kraft. En overgangsordning vil også gi systemansvarlig muligheten til å tilpasse seg endringene og eventuelt etablere andre løsninger for å opprettholde den fleksibiliteten som det utkoblbare forbruket representerer.

2.5 Vedtatt endringsforslag og forandringer fra det opprinnelige forslaget

På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser vedtar NVE å oppheve kapittel 15 om utkoblbart forbruk. Selv om kapittel 15 i kontrollforskriften blir opphevet kan nettselskapene tilby kunder med utkoblbart forbruk reduserte tariffen dersom de er objektive og kontrollerbare, er basert på relevante nettforhold og ikke er diskriminerende.

En oppheving av kapittel 15 om utkoblbart forbruk er ikke til hinder for at nettselskap kan inngå avtaler med overliggende nett om å tilby tariffen for utkoblbart forbruk hvis overliggende nett har relevante nettforhold som gjør at det er behov for utkoblbart forbruk i underliggende nett.

NVE finner på bakgrunn av en vurdering av de innkomne høringsuttalelser at det ikke vil være hensiktsmessig at nettselskap som viderefører tariffen for utkoblbart forbruk må definere et eller flere nettområder i eget nett, som ut fra en vurdering av relevante nettforhold har behov for utkoblbart forbruk. Med relevante nettforhold menes akutt eller forventet knapphet på overføringskapasitet.

På bakgrunn av innkomne høringsuttalelser vedtar NVE en utsatt iverksettelse av opphevingen i tre år i forhold til det opprinnelige forslaget.

2.6 Ikrafttredelse av forskriftsendringen

Etter NVEs vurdering vil det være hensiktsmessig med en overgangsordning før opphevingen av kontrollforskriftens kapittel 15 om utkoblbart forbruk trer i kraft. Endringen av kontrollforskriften i 2006 medførte at enkeltkunder har hatt økte kostnader ved å være tilknyttet ordningen for utkoblbart forbruk. En overgangsordning vil begrense det økonomiske tapet for enkeltkunder, samt gi systemansvarlig rimelig tid til å tilpasse seg endringene.

For at ordningen med utkoblbart forbruk i overgangsordningen skal være et reelt virkemiddel for systemansvarlig, er det nødvendig at omfanget av utkoblbare overføringer ikke reduseres i betydelig grad. I gjeldende forskriftstekst skal nettselskapene tilby tariffen for utkoblbart forbruk til kunder som

har elkjele med brenselfyrt reserve. Nettselskapene kan tilby tariffer for utkoblbart forbruk til annet uttak som har redusert krav til leveringspålitelighet. I overgangsperioden skal derfor nettselskapene tilby tariffer for utkoblbart forbruk til uttak med brenselfyrt reserve som per 1. juli 2009 har inngått avtaler om tariffer for utkoblbart forbruk. Nettselskapene kan i overgangsperioden tilby tariffer for utkoblbart forbruk til annet uttak som per 1. juli 2009 har inngått avtaler om utkoblbart forbruk.

Nettselskapene kan i overgangsperioden kun tilby tariffer for utkoblbart forbruk til nytt uttak dersom det eksisterer relevante nettforhold som tilser behov for utkoblbart forbruk.

Nettselskapene er i overgangsperioden pliktig til en hver tid å ha en tarifferingspraksis av utkoblbart forbruk som er i tråd med tariffprinsippene i kontrollforskriftens kapittel 13 og 15.

Opphevingen av § 15-2 trer i kraft fra 1. juli 2009, mens opphevingen av hele kapittel 15 om utkoblbart forbruk trer i kraft 1. juli 2012.

3 Bestemmelser vedtatt endret i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 5. juni 2009 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6.

I.

I forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

Kapittel 15. Praktisk utforming av tariffer for utkoblbart forbruk oppheves.

II.

Endringen for § 15-2 trer i kraft 1. juli 2009, mens endringen for resten av kapitlet trer i kraft 1. juli 2012.

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2009

- Nr. 1 Inger Sætrang: Statistikk over nettleie i regional- og distribusjonsnettene 2009 (60 s.)
- Nr. 2 Roar Kristensen: Endringer i forskrift om systemansvar i kraftsystemet. Forskriftstekst og merknader til innkommende høringskommentarer (65 s.)
- Nr. 3 Kjersti Halmrast, Ingunn Bendiksen Åsgård, Anne Rogstad (red.)
Styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner. Versjon 2 – mars 2009 (85 s.)
- Nr. 4 Inger Sætrang: Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2008 (16 s.)
- Nr. 5 Endringer i forskrift 11. mars 1999 nr 301 om måling, avregning mv.
Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst (s.)
- Nr. 6 Anleggsbidrag og fellesmåling. Forslag til endringer i forskrift nr 302 av 11. mars 1999 (18 s.)
- Nr. 7 Erik Holmqvist (red.): Flommen på Sør- og Østlandet våren 2008
- Nr. 8 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Årdalsvassdraget (21 s.)
- Nr. 9 Endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer. Utkoblbart forbruk
Oppsummering av høringsuttalelser og forskriftstekst (12 s.)